

A berendezés marad

Bevallom, nagy bajban lennék most, ha két-három szobás lakás berendezését bíznám valaki. Nem fenyeget a veszély, szerencsére. De elképzelem a szituációt: összegyűlt annyi pénzem, hogy bútorvásárlásra gondolhatok. Csak előzetes elképzeléseimet viszem magammal az üzletekbe, hiszen tudom, határozott tervekkel nem cél-szerű nyakába vennie az embernek a várost. Hiszen a fogyasztási cikkek BNV-jén látott lakberendezési tárgyakat korai még az üzletekben keresni, a szegedi ipari vásáron bemutatott garnitúrákkal sem lenne több szerencsénk. Pontosabban... kaphatók ám azok a bútorok, csak éppen zsákba csomagolt játsszák a vevővel.

Evek óta tudott dolog, hogy raktározási gondokkal küzdenek a bútorboltok, a teljes áruválasztékuk minden bizonyosan csak kisebbik része kaphat helyet a belvárosi üzletekben. Irány tehát a Ponogyári úti meg a Damjanich utcai bútorraktár, ahová egyébként is ki kellene menni a bútor színeket, a huzatmintákat a kiválasztására. És persze az sem árt, ha az ember alaposan körbenézi a kiválasztott bútorlelmeket, van-e hibájuk, feltjük, megfelelő-e a méretük. Megnézné mindenki, biztos vagyok benne, ha a raktárak „természetrájkának” nem az egymás tetejére pakolt bútorok lennének fő jellemzői. Nincs mit tenni; aludni, ülni, fehéreműt, könyvet tárolni mindenképpen kell, megveszi hát az ember azt, amiről sejti, befér, alkalmas, ép. Legfeljebb otthon kalapácsot vesz kezébe a tulajdonos, s helyreállítja a meglazult diplomáciai kapcsolatot az ágy neműtárhoz és a heverő többi része között.

Aligha mérhető fel, hányan vesznek meg végül is olyan bútorot Szegeden, amelynél esetleg jobbat, talán még olcsóbbat is kaphatnának. De megveszik a drágábbat, a lakásba csak cipőkanállal beférő, hogy minél előbb otthonra tegyék a lakást. Nem egy-két forintos üzletről van szó, senki sem sajnálná hát a pénzt egy-egy színes prospektusra. Olyan tájékoztatóra, amelyben a bútorválaszték is megtalálható, meg az egyes darabok pontos méretei és színmintái is. Otthon, családi körben dönthetne a vevő, választ-hatna ki-ki ízlése szerint. Hát nem lenne sokkal egyszerűbb, mint a hatalmas bútorraktárakban kóvályogva, tépelődve keresni-keresni? Ott se mód, se lehetőség nincs az ezerszékű bútorok alapos szemrevételezésére.

Lassan már a raktározásra sem lesznek alkalmasak a csarnokok, az új szállítványokat sem tudják fogadni. Erre csak egyetlen példa: a Tisza-pályaudvarra érkezett bútorszállítványt napokig nem pakolták ki a vagonokból november elején, tárolóhely hiányában a vasúti kocsi-kat használták raktárnak. Ez sem olcsó mulatság: 63 ezer 880 forint bírságot kellett fizetni a 479 óra lefoglalt vagonokért.

Namármost: ha a vásárlók azzal a határozott kéréssel kereshetnék fel az üzleteket, hogy például Skála polterenszert szeretnének venni, barna-fehér színben, a prospektusban látott zöld mintás párnákkal, akkor a raktárban nem kellene helyet hagyni a nézelődőknek, a rendelkezésre álló teret a lehető leggazdaságosabban használhatnák ki a rakodáskor. Folytatva a gondolatort: több bútor férne el a raktárban, nem kellene a vasútnak bírságot fizetni; a bírság összege talán a nyomdaköltséget is fedezné, ráadásul a mintafüzetet a vevők meg is vennék. (Egy-egy színes képsorozat egyébként már díszíti a boltok és a raktárak falát. Tehát van prospektus. Mindenütt egy. Már csak sokszorosítani kellene.) A szakszerű tárolás javítaná a minőséget, kevesebb lenne a reklamáció, a kapkodás, az idegeskedés. Mert így bizony gyakran döntenek úgy a vevők, hogy a régi berendezés marad, amíg a tervezett szegedi Domus-áruház meg nem épül.

P. K.

Adatok a lengyel közművelődésről

A lengyel kiadóvállalatok 1975-ben összesen 10 800 könyvet adtak ki, ebből a legnagyobb részt a tudományos (4280) és az ismeretterjesztő könyvek (3210) képviselik. A más tárgyú művek közül jelentős a főiskolai tankönyvek (1350) és a szépirodalmi művek (1410) mennyisége. A könyvek összes példányszáma 142 millió volt, ebből a szépirodalomé 54 millió, a tudományos műveké 7,3 millió.

Lengyelországban 52 700 könyvtár működik. Ez a szám 1960-hoz képest 7900-as növekedést jelent. A könyvtári kötetek száma ugyanebben az időszakban 31,1 millióról 73,9 millióra, az olvasóké pedig 3 587 000-ről 7 126 000-re növekedett.

A színházak is szaporodtak: 88-ról 97-re, közöttük a drámai színházak száma 65-ről 72-re nőtt. Az elmúlt évben Lengyelországban 10 opera, 9 operettszínház és 19 nagy szimfonikus zenekar működött. A színházi elő-

Az egészségügyi integráció alapján Deszken lesz a tüdőgyógyászat megyei központja

Megyénk egészségügyét szolgáló intézményhálózat bővítésének és korszerűsítésének középtávú tervében szerepel a deszki Tüdőgyógyintézet 140 ággyal történő bővítése. A megyei tanács Végrehajtó Bizottsága a közelmúltban jóváhagyta a harmincmillió forintos beruházás programját. A megyei tanács Tervező Vállalata négy alternatívát dolgozott ki. Ezek közül választotta ki a testület a célnak legjobban megfelelőt.

Mi indokolja a deszki gyógyintézet bővítését? A tbc-s fekvő betegek egy helyen történő gyógykezelésének megvalósítása. Makón már megszűnt a 120 ággyas tüdőgyógyászati osztály, s átadta a helyét az ideg-elme osztálynak. A tervezett bővítéssel megszüntethető a vásárhelyi kórházhoz tartozó kútvölgyi tüdőosztály — 120 ággyal —, melyből szociális otthon lehet kialakítani. Az átszervezés nemcsak célszerű, hanem szükséges is. A gyógyítás eddigéinél magasabb színvonalú megszervezése így válik lehetővé, az értékes műszerek és felszerelések jobb felhasználását ezáltal lehet elérni. Szükséges olyan klinikai laboratórium, légzésfunkció és tbc-

tenyésztési laboratórium kialakítása, mely nemcsak Csongrád, hanem Bács-Kiskun és Békés megyék ez irányú igényeit is képes kielégíteni. A Szegedi Orvostudományi Egyetem hallgatóinak — megegyezést szerint — a meglévő épületben alakítanak ki tantermet. Ez az intézmény ugyanis az orvosképzést is szolgálja.

Ismeretesek azok a nagy-szerű eredmények, amelyet a tbc elleni küzdelemben a magyar egészségügy az elmúlt három évtizedben elért; ma már nem népbetegség, de mégis a tbc-s betegek viszonylag elég magas számával kell számolni továbbra is — mint erre figyelmünket felhívta dr. Rózsa József, a megyei tanács vb egészségügyi osztályának vezetője, e témáról szólva. — A tüdőgyógyászat szélesebb körű feladatokat lát el, mint a tbc-gyógyítást. Többnyire közé tartozik elsősorban az idült tüdő- és légzési betegségek elleni szervezett küzdelem, mely kezd kibontakozni. Leggyakoribb a légutak megbetegedése, mely a lakosság 14–16 százalékát érinti. Nem kis arány! Ennek gyógyítása is tüdőszakorvosok feladatkörének szerves részét alkot-

ja mindinkább, mint ezt a Zákányszéken végzett tudományos kísérletek-vizsgálatok tapasztalatai egyértelműen igazolták. Nem kis feladat ez, melyből kibővülő, jól felszerelt deszki intézetnek is ki kell vennie a részét.

A 140 ággyas pavilon a deszki intézet meglévő fő-épületének keleti oldalán, négyszögletes elrendezésben készül, egy-egy szinten hét 6 ággyas, egy 2 ággyas és egy 3 ággyas betegszobával; a klinikai, a légzésfunkció és a tbc-s tenyésztési laboratórium, a betegek étterme, vizsgáló- és kezelőhelyiségek, a főorvosi szoba a földszinten nyer elhelyezést. A pavilonépület UNIVAZ előregyártott vázszerkezettel, falazott külső térelhatárolással hagyományosan vakolt válaszfalakkal készül. Ami igen lényeges: értéke és területi nagysága a műszaki-gazdasági normákat nem lépi túl.

A megyei vb határozatában kimondta: a kiviteli terveknek ebben az évben el kell készülniük, hogy az alapozási munkák megkezdődhessenek. A 30 millió forintos beruházásnak 1978-ban kell befejeződnie.

B. GY.

Szegedi eszperantisták

Bonan vesperon — jó estét, hangzik a köszönés kedv esténként a Juhász Gyula Művelődési Otthon négyes számú klubtermében. Itt gyülekezik ugyanis a szegedi eszperantisták „Béke” nevű csoportja, hogy megtartsa soros összejövetelét.

Vajon a nagyközönség tud-e valamit rólunk, eszperantistákról, az eszperantó mozgalom és Szeged kapcsolatáról? 1887-ben dr. Lazaro Zamenhof (1859—1917) lengyel orvos megjelentette első nyelvkönyvét, amelyet 15 évi munkával alkotott meg. Zamenhof előtt és utána sokan próbálkoztak a semleges nemzetközi nyelv megteremtésével, több-kevesebb sikerrel, azonban egy mesterséges nyelv sem élte túl sokkal alkotóját.

Az eszperantó nyelvnek ma már jelentős irodalma van, amely kb. 20 000 eredeti irodalmi alkotásból és 6000 fordításból áll. Havonta több mint 100 irodalmi, tudományos és szakmai (orvosi, pedagógiai, vasutas stb.) folyóirat jelenik meg a világ minden táján. Hús ország huszonöt rádióállomása ad hetenként eszperantó nyelvű műsort.

Az eszperantó mozgalomnak az egész világon kiépített szervezete van. Ma már nincs a világon olyan város, amelyben ne lennének eszperantisták. A Magyar Eszperantó Szövetség taglétszáma mintegy ötezer.

Zamenhof nyelve fennmaradását és az egész világon való elterjedését egyszerű nyelvtanának és nemzetközi szókinésének köszönheti. Csak egy példa, hogy megértjük e nyelv könnyű és logikus voltát: mennyi idő alatt lehet megtanulni egy nemzeti nyelv igeragozását? Az eszperantóban ez a művelet — bármily hihetetlenül is hangzik — 10, azaz tíz

percet vesz igénybe. Ez talán sokak szerint valótlan, de aki nem sajnálja a fáradságot és utána néz, meglátja, hogy ez igaz. Szegednek jelentős kapcsolatai vannak az eszperantó mozgalommal. Itt született Baghy Gyula, az eszperantó irodalom és mozgalom kimagasló alakja. A Somogyi-könyvtárban található a Magyar Eszperantó Múzeum és Könyvtár, amely hazánk egyetlen ilyen jellegű gyűjteménye.

Szegeden négy csoport — Baghy, Béke, Vasutas és Zamenhof — működik. Jelenleg az egész világ eszperantistái, közöttük mi is, készülünk dr. Lazaro Zamenhof születésnapjának — amely december 15-én lesz — méltó megünneplésére.

Sok politikus, tudós fejtegette ki nézetét az eszperantó mozgalomról, nyelvről. Idézzünk talán egyet, amelyet

Kádár János, az MSZMP első titkára a „Hungara Vivo” c. eszperantó folyóirat első számának megjelenése alkalmából írt: „Az eszperantó nyelv művelői és terjesztői nemes ügyet szolgálnak, mert különböző nemzetiségű emberek sok százezres tömegét kapcsolják össze, a népeket elválasztó nemzeti elzárkózottság felszámolását, a népek közötti közeledést, a barátság és szolidaritás elmélyítését mozdítják elő. Az eszperantó nyelv megteremtője alkotásával a népek jobb megértését akarta szolgálni. Követőinek és tanítványainak — ha valóban a nemes ügyet akarják szolgálni — az a feladatuk, hogy még határozottabban hirdessék és tetteikkel segítsék elő a béke és egymás mellett élés nemes eszméinek győzelemre jutását.”

Szabó Gábor

A gyermekgondozási segély után

B.S.-né szegedi olvasónk gyermekgondozási szabadságon van. A napokban jelentkezett munkára, s közölték vele, hogy régi helyére nem tudják visszatenni, másik helyre kell mennie. Érdeklődik, joga van-e ehhez a vállalatnak? Választ kér arra is, ha nem tudja elfogadni a vállalat által felajánlott munkahelyet, felmondhat-e, s mennyi időt kötelesek biztosítani arra, hogy új munkahelyet keressen.

Első kérdésére a gyermekgondozási segélyről szóló rendelet ad választ: a gyermekgondozási szabadság megszakítása, illetve lejárt esetén a vállalatnak a dolgozó nő korábbi munkakör-

ében vagy ennek hiányában hasonló munkakörben, korábbi kereseti lehetőségének megfelelően kell foglalkoztatni. Ha a vállalat nem a fentieknek megfelelően jár el, döntés ellen a vállalati munkaügyi döntőbíztósághoz lehet panasszal fordulni. Ha viszont a vállalat a rendeletben előírtak szerint intézkedik, panasz-nak akkor sem lehet helye, ha a dolgozó valamilyen oknál fogva nem kíván az új munkahelyen dolgozni.

Ahhoz persze joga van a dolgozónak, hogy más munkahelyet, vagy más beosztást kérjen, de ha a vállalat kérését nem tudja teljesíteni, munkaügyi vita keretében kívánságának nem sze-

Kétfélmilliónál nagyobb gépjárműkár

Az elmúlt hónap időjárása sok kellemetlenséget, problémát okozott a gépjárművezetőknek. A reggeli ködök, a csúszós utak a szokásnál figyelmezből, óvatosabb vezetésre készítették a gépjárműveket vezetőket. A látási és útviszonyoknak megfelelő sebességgel lehetett csak haladni. Sajnos, ezt sokan elmulasztották, bizonyítja ezt a közlekedési baleseteknek az átlagosan jóval nagyobb száma.

Az Állami Biztosító Csongrád megyei gépjárműkárrendezési fiókja statisztikája szerint novemberben 593 gépjárművezető jelentette náluk karambol miatt keletkezett kárát. A bejelentésekre 2 millió 61 ezer forint kárt fizettek ki.

Új szovjet gépek

Új univerzális numerikus programvezérlésű esztergagépek szeriagyártását kezdte meg Odesszában, az első sorozat már el is készült. A bonyolult szerszámgépek tulajdonképpen kombinált berendezések, melyek tíz különböző művelet elvégzésére alkalmasak. A műveleteket és elvégzésük sorrendjét a gépbe lyukszalag segítségével betáplálható program határozza meg. Az új berendezés megbízhatósága jóval meghaladja a hagyományos konstrukciókét, súlya pedig mintegy 10 százalékkal kevesebb.

A numerikus programvezérlésű szerszámgépek gyártása egyike a szovjet gépipar kiemelt feladatainak. A 10. ötéves tervben mintegy 60 százalékban fel fogják újítani a programvezérlésű berendezések gyártási nomenklatúráját.

Szovjet szakemberek kifejlesztettek egy olyan univerzális gépet, melynek segítségével bármilyen féltonnánál kisebb súlyú darab-áru tehergépkocsiba emelhető. A szerkezetet közvetlenül a karosszériára kell felerősíteni, s segítségével a teljes rakodófelületen több szint magasságban fel lehet rakni az árut. (APN)

Dr. V. M.